Konuşan Kara Tahta

Yavuz DEMİRKIRAN

Konuşan Kara Tahta

Yavuz DEMİRKIRAN

Ms. Lila Morrow'un sınıfında kara tahta eski ve yüksekti, kıvrımlı ahşap bir çerçevesi vardı. Koyu yeşil yüzeyi sabah ışığında hafifçe parlıyordu. Ms. Morrow günün sorusunu düzgün beyaz tebeşirle yazdı: 'Neyi bilmek istiyorsun?' Yay gibi kıvırcık saçlarında kırmızı bir toka olan küçük kız Maya ilk elini kaldırdı. Onun her zaman soruları vardı.

Maya sordu: 'Gökyüzü neden mavi?' Kara tahta hareketsiz kaldı. Sonra küçük bir tebeşir tozu pırıltısıyla beyaz el yazısıyla kelimeler belirdi: 'Bunun yerine sana bir bilmecem var. Sesim yok ama seninle konuşurum. Bacaklarım yok ama uzağa giderim. Ben neyim?' Sınıf şaşkınlıkla nefesini tuttu. Uzun boylu, sıska ve ön dişleri aralıklı gülümseyen Theo pat diye söyledi: 'Bir hayalet?'

Ms. Morrow gülümsedi, gümüş gözlüklerinin ardındaki kehribar rengi gözleri parladı. 'Dikkatlice düşünelim,' dedi. Maya defterini açıp bilmeceyi yazdı. Theo kulağının arkasına sıkıştırdığı kalemini tıklattı. Kara tahta sanki bekliyormuş gibi hafifçe parladı. 'Bir mektup!' diye bağırdı Maya. Tahta yazdı: 'Doğru! Bir soru sordun. Şimdi daha iyi bir soru sor.'

Ertesi gün Theo sordu: 'En büyük sayı nedir?' Kara tahta pırıldadı. 'Bilmece: Her zaman geliyorum ama hiç varmam. Bir yüzüm ve ellerim var ama kollarım yok. Ben neyim?' Theo tahmin etti: 'Bir saat?' Tahta yazdı: 'Yaklaştın, ama tekrar düşün.' Maya fısıldadı: 'Bir saatin elleri ve yüzü var. Belki zamandır?' Tahta daha da parladı.

Sınıf birlikte çalıştı. Maya defterini Theo'yla paylaştı. O, herkesi güldüren komik yüzlü bir saat çizdi. Ms. Morrow turkuaz hırkasının kollarını sıvayıp geri çekildi ve düşünmelerine izin verdi. 'Zaman!' diye bağırdılar. Tahta yazdı: 'Evet! Birbirinizi dinlediniz. Şimdi sırada ne soracaksınız?' Çocuklar sevinçle alkışladı.

Her gün kara tahta yeni bir bilmece verdi. Bazıları sayılarla, bazıları kelimelerle, bazıları da dünyayla ilgiliydi. Çocuklar düşünceli sorular sormayı öğrendi. Maya, fikirlerini paylaştıklarında yanıtların daha hızlı geldiğini fark etti. Theo, bilmeceler zor olsa bile şakalarının herkesi gülümsettiğini keşfetti. Kendi başlarına araştırmayı öğreniyorlardı.

Bir sabah tahta yazdı: 'Şehirlerim var ama evim yok. Dağlarım var ama ağacım yok. Suyum var ama balığım yok. Ben neyim?' Sınıf tıkandı. Theo tahmin etti: 'Bir resim?' Maya başını salladı. 'Belki bir harita?' dedi yavaşça. Tahta pırıldadı. 'Doğru! Harika soru soranlar oluyorsunuz.'

Ms. Morrow sordu: 'Bu bilmeceyi çözmek için ne yaptınız?' Çocuklar ellerini kaldırdı. 'Fikirlerimizi paylaştık!' dedi Maya. 'Pes etmedik,' diye ekledi Theo. Kara tahta yazdı: 'Soruların anahtar olduğunu öğreniyorsunuz. Sormaya devam edin, düşünmeye devam edin, birlikte çalışmaya devam edin.' Sınıf gurur duydu.

Kara tahtanın bilmeceleri zorlaştı. 'Bir madenden çıkarılıp ahşap bir kutuya kapatılırım, oradan hiç salıverilmem, yine de neredeyse herkes beni kullanır. Ben neyim?' Çocuklar bir araya toplandı. Maya defterine ipuçları yazdı. Theo kazma hareketi yaptı. Sonunda Maya, 'Kurşun kalem ucu?' dedi. Tahta yazdı: 'Evet! Takım çalışması ve merak kullandınız.'

Theo sordu: 'Bize okulla ilgili bir bilmece verebilir misin?' Tahta parladı. 'Bir yüzüm ve ellerim var ama kollarım yok. Sayılarım var ama matematik yok. Ben neyim?' Çocuklar sınıfa bakındı. Maya'nın gözü duvardaki saate takıldı. 'Bir saat!' dedi. Tahta yazdı: 'Doğru! Artık daha iyi sorular soruyorsunuz.'

Sonra kara tahta son bilmecesini yazdı: 'Yanıtlarla doluyum ama senin sorularına ihtiyacım var. Eski ve yeşilim ama senin dostunum. Ben neyim?' Çocuklar birbirlerine baktı. 'Sensin!' diye bağırdılar. Tahta pırıldadı ve yazdı: 'Evet! Sormayı, düşünmeyi ve birlikte çalışmayı öğrendiniz. Öğrenmenin en iyi yolu budur.'

Ms. Morrow ellerini çırptı. 'Hepiniz harika araştırmacılar oldunuz,' dedi. 'Düşünceli sorular sordunuz ve bilmeceleri bir takım olarak çözdünüz.' Kara tahta yazdı: 'Ödülünüz için ahşap rafımın içine bakın.' Theo keçe silgiyi kaldırdı ve küçük bir renkli tebeşir kutusu buldu. 'Yeni sorular için yeni tebeşir!' diye sevindi.

Çocuklar yeni tebeşirle kendi sorularını tahtaya yazdı. Maya yazdı: 'İyi bir soru ne yapar?' Kara tahta parladı ve yazdı: 'İyi bir soru, seni düşündüren ve dinleten sorudur.' Sınıf başını salladı. Düşünceli sorular sormanın öğrenmeye yardımcı olduğunu ve takım çalışmasının bunu eğlenceli kıldığını anladılar.

O günden sonra kara tahta artık bilmece vermedi. Soruları gerçeklerle yanıtladı, ama yalnızca çocuklar düşünceli bir şekilde sorarsa. 'Neden' ve 'nasıl' ve 'ya şöyle olsaydı' diye sormayı öğrendiler. Ms. Morrow sıcak bir gülümsemeyle izledi, ahşap boncuklu kolyesi ışığı yakaladı. Sınıf meraklı zihinlerle doluydu.

Maya defterini sorularla dolu tuttu. Theo kalemini hazır tuttu. Kara tahta sessiz ama gözlemci kaldı, yeşil yüzeyi hafifçe parlıyordu. Bazen sınıf gerçekten iyi bir soru sorduğunda havada küçük bir tebeşir tozu pırıltısı dans ederdi. Onlarla gurur duyduğunu biliyorlardı.

Ve böylece, Ms. Lila Morrow'un sınıfında konuşan kara tahta sevilen bir dost oldu. Çocuklar en iyi yanıtların en iyi soruları sormaktan geldiğini ve birlikte çalışmanın her gizemi çözülebilir kıldığını öğrendi. Merak etmeyi hiç bırakmadılar ve sormayı hiç bırakmadılar.